

[Transcript] Vinohradská 12 / Proč Ukrajina mění šéfa obrany

Tady je Matěj Skalický a tohle je Vinohradská 12.

Ukrajina mění jednoho z klíčových členů vlády, ministra obrany. Oleksí Reznikov totiž podle očekávání rezignoval.

Podle předsedy Volodymyra Zelenského potřebuje ministerstvo z měnu.

Já vyřešil provést zemino ministra obrany Ukrajiny.

Zahradit hlmá stálý šef fondu státního majetku Rustem Umerov.

Sam se aktivně zapluyl do jednání obínění válečných zajadců obilné dohodě i mírových rozhovorů s Moskvou.

Reznikov končí, Umerov nastupuje Ukrajina mění ministra obrany.

Proč je to moudré v době ukrajinské proti ofenzívy a jak mocný je vůbec šef rezortu obrany v době válečného stavu.

Výdám s Ukrajinkou Lenkou Výchovou.

Dnes je čtvrtek sedmého září.

Dobrý den, vítejte tady u nás ve Vinohradské 12.

Dobrý den, děkuji za pozvání.

Zbavuje se Volodymyr Zelenský ukrajinský prezident tváře ukrajinského odporu proti ruské invazy?

Já bych neřekla, že pan Reznikov je tvář odporu, protože opravdu na Ukrajině to berou trochu jinak, na Ukrajině dokonce ani prezident Zelenský není úplně tváří odporu.

Tam, těch hrdinů je opravdu celá řada a možná největším takovým hrdinou pro Ukrajinu se je spíš Valerii Zalužny.

Pardon, to je?

To je vrchný velitel ukrajinské armády o zbrojených sel.

Ale co se týče pana Reznikova, tak je nutno říct, že on je považován za jedno z nejlepších ministrů obrany Ukrajiny.

Proto je tak trochu jako v tom ukrajinském medialním prostoru nadhazovaná otázka, jak je možné, že zrovna nejlepší minister obrany, což potvrzuje i sluha lidu.

To znamená strana, která má v parlamentu většinu a která určuje vládu ukrajinskou.

Proč se ho zbavují?

Může, že známe už od UNORA ty korupční skandály, které se vážou na ministerstvo obrany, ale oni se vážou spíše na ministerstvo obrany jako takové, a ne na pana Reznikova, i když pochopitelně pan Reznikov nese za to politickou odpovědnost.

To, že měl být vyměněn už víma minimálně půl roku a opravdu každý den se o tom ukrajinská média zminěvala,

že už je Reznikov na odchodu a vlastně probíralo se pouze to, kdo by mohl jej nahradit.

Už napodzim v podstatě se mluvilo o tom, že bude nahrazen šefem ukrajinské rozvědky panem Budanovem,

ale nakonec tato volba ukázala jako nemôžná, protože ministrem obrany může být pouze civilní osoba

a během válečného stavu žádný vojak nemůže odejít z vojenské služby.

To znamená, Pana Budanova by nemohlo ze Su-8 o zbrojné síly Ukrajiny uvolnit.

Takže tato volba i když ší prezident Zelenko patrně se mu zdálo jako dobrá ta volba, tak byla nemôžná z právního hlediska.

A nakonec tedy Oleksii Reznikov zůstal ve vedení ukrajinského ministerstva obrany 558 dní v tom válečném stavu.

On tam byl delší dobu už od roku 2021, pokud se nemílím.

Já navážu na ty korupční kauzy, které jste tu nastímila.

The Economist píše, že Reznikov doplatil na vejce a bundy. K tomu mám rozumět.

No, protože právě skandál ohledně nákupu potravin pro armádu byl tím prvním, který rozhýbal vlastně to ukrajskou společnost, media a i politickou scénu.

Jednalo se o to, že byly podepsány velmi nevýhodné smlouvy na dodávku potravin,

ze kterých vycházelo, že jedno vajíčko se nakupuje za 17 hřiven,

což je nějakých 12-10 korun, nebo něco podobného.

To, že samozřejmě bylo úplně mimo finanční situaci v nákupu vajec jako takovou.

Ale tenhle korupční skandál se ukázal být jako taková zástěrka,

nebo je jako instrument, k tomu právě vyvolat tu nelibost k Reznikovu a změnu Reznikovu, protože tato smlouva nebyla naplněna.

Už po její podepsání to začalo vyšetřovat nabu

a vlastně byla pozastávena, to znamená, nikdy nebyla aktivní vůbec.

Omluvám se nabu kontrolní, jaký organ na Ukrajině?

To je kontrolní, ano, vyšetřovací organ právě.

Takže byla trochu přehnaná ta korupční, kauza tato korupční,

kauza, protože nedá se mluvit, že by korupce na Ukrajině nebyla,

nebo že by netrápila jak ukrajskou společnost, tak právě armádu a tak dále.

A co se týče bond, tak to je skandál posledních několika týdnů,

kdy opět žurnalisté přišli s tím, že se nakoupili bundy pro armádu zimní,

které byly bundami letními, ale za zimní cenu a tak dále,

to znamená, že tam docházelo k nějakým machinacím,

ale ani tato kauza ještě nebyla dovisvětlená a dořešena.

Proto je ekonomist mluví o vajíčkách a bundách.

A to je zajímavé, pokud na Rezniková nemají nic horšího,

než jsou tyto dvě kauzy, tak je to dost málo v úhovýchách na odvolání ministra obrany,

ale jak říkám už skoro rok, prezident Zelenský Rezniková chtěl vyměnit,

spekuluje se o tom, že to bylo kvůli tomu,

že Reznikov nebyl úplně člověkem Zelenského ne,

že by neměl dobré kontakty ze Zelenským,

ale že byl trochu volnější pták v tom kolektivu,

a že Zelenský a především jeho okolí chtělo mít na této pozici někoho bližšího,

někoho mnohem loajálnějšího.

Už i kvůli tomu to se opět spekuluje,

že v dnešní Ukrajině, která je ve válečném stavu právě ministerstvo obrany tím ministerstvem, přes které dou největší finance.

Náš stálí spravodaj na Ukrajině Martin Dorazín,

zmínival ještě jeden faktor, který mohl hrát,

roli proč na koniec Reznikov skončí jako šef ministerstva obrany točí,

že už mohl být prostě unavený.

No a možná i proto se Volodomir Zelenský, Ukrajský prezident rozhodl přepřáhnout a postavit.

A naopak obhojoval Rezniková trochu s tím,

že na ministerstvu prostě musel některé ty nákupy v době sílící invazé

řešit logicky v celku rychle a neolízne se úplně na nějakou složitější birokracii.
Když byl ministerstvu obrany v těžkých dobách,
kdy vlastně válka začínala, invazí určitě nebylo všechno tak, jak mělo být,
ale to je naprosto pochopitelné, protože ten chaos a to všechno k tomu patří lidé
se museli rozhodovat a nakupovat velmi rychle to, co Armáda momentálně potřebovala.

Takže asi nebyl.

Tak neměl tohle vzít Zelenský na koniec v potas,
aby k Reznikovou vytrošku schovívavější,
že před jenom jsou tu vejce, bundy a nějaké spekulace
nebo podezření na vážnější korupci, kterou jste i sama zmínil.

Mnohem vážnější a tady bych neřekla, že se jedná o korupci,
protože jak jste právě zminoval,

že když začala invazí, tak zvaná velká válka,
tak je třeba říct, že žádný stát ani Ukrajina
není na takovou situaci připravená dostatečně.

Jo, to znamená, že máme sice zákony o vyhlášení válečného stavu a tak dále,
ale ty procesy, které se musí spustit,

tých je taková spousta a na všech úrovních,
že v podstatě zázrak, že ta Ukrajina jako stát to ustála a přežila.

Mnohem závažnější, ale jak říkám, to zatím nevíme zdaje korupce nebo ne,
jsou ty záležitosti, kdy se hned z začátku nebo po invazi,

začali obrovské nákupy zbraní a převedli se obrovské finanční částky
za nákup zbraní, které pak nebyly dodány.

O desítky miliardách se mluví v souvislosti s jistou polskou firmou,
která si vzala před platbu, ale zbraně nenodala,
myslím, že se tam objevovali i nějaké české firmy.

Zase ne musí to být úplně korupční záležitost,
může to být i neschopnost dodat těmi firmami ty zbraně
nebo jiné záležitosti potřebné pro armádu,

z důvodu vlastně toho, že nemají dodávky, ty sub-dodávky a tak dále jo.

Takže to jsou mnohem důležitější, Ukrajina na tom stratila

zatím mnohem větší peníze, ale opět je třeba říct,

že se to závažněji řeší, za bé jsou už i nějaké
soudní spory se vedou s těmi to zahraničními firmami a tak dále.

No a co se týče, Zelenského já bych neřekla,
že Zelenský nebo sluha lidu chtějí Reznikov a potrestat,

za toto už se mluví o tom, kám vlastně o nich chtějí,

aby zůstal v týmu, spekluje se o tom,

aby Olexii Reznikov mohl nastoupit
jako velvyslanec Ukrajiny ve Velké Británii.

Nemohla v tom hrát roli ještě jedna věc,
totiž to dění okolo desítek mobilizačních důstojníků,

kteří měli snadbrát úplatky,

aby se bojáci mobilizovaní v vyhlý armádi,

protože to asi jde taky nakonec na vrub ministerstva obrany.
To nejde na vrub ministerstva obrany,
tohle to je zrovna otázka pozemních sil Ukrajiny,
za které nese odpovědnost
zase oblíbe necvolodimira Zelenského generál Sirský,
ale Zelenský nijak nechce generál Sirského potrestat za to,
takže to u Reznikovém nemá nic polečného,
ale je pravdou, že obyčejný člověk
může si tyto dvě kázy jako kdyby spojovat,
že si to všechno týká obrany armády a tak dále.
Je to na první dobrou přišlo, že to je jedno a to same.
A pochopitelně, že normální obyčejní lidi Reznikovovy
můžou vyčítat všechno od toho,
že vojáci nebyly dostatečně připravení naboj,
že neměli dobré oblečení obov, jídlo a tak dále,
tak dále všechny tyto záležitosti se můžou přičítat Reznikovovy,
ale jenom ve chvíli, kdy se na to nepodíváme hlouběji.
Jako Plandovský velvislenec Česka
při Sevroatlantické alianci připoměl jeho vazby,
totiž oleksie Reznikova na západní politiky.
Olek Reznikov je člověk, který je schopný
pro svojí zemi vědnat na té mezinárodní scéně.
Maximum je to šarmantí a schopný vědnavat na druhou stranu.
Dodal ale, že ty vazby se přetrhány nebudou.
Já se domnívám, že je třeba vždycky zhodnotit,
co ten konkrétní člověk udělal dobrého,
tady je toho dost, a pak tu knihu zabří
kopřát mohodně štěstí a začít jednat s tím novým,
který má důvěru Ukrajenců, protože...
Zanechává za sebo Reznikov, který kus dobře odvedené práce
právě i s ohledem na to, jakou síť partnerskou si vytvořil
a jaké všechny zbraně dokázal dostat na Ukrajinu
nebo se kromě těch fůzovkách chyb, které ani nebyli jeho chybami,
co se týče tedy toho korupčního dění
nebo těch skandálu, které se teď objevují,
tak zanechá za svojí nějakou fatální chybu.
No, neřekla bych, myslím si, že samozřejmě
za Oleksijem Reznikovém stojí o hodně velký kus práce
i opozice ho ocenuje jako výborného vyjednavče, je to právník.
A možná, že to, že nebyl odvolán už v únoru,
byl taky jedním z těch důvodů, proč nebyl odvolán,
bylo to, že bylo potřeba dotáhnout ještě právě
otázku F16.
A to se mu povedlo také, takže když ho odvolávali

parlament, tak vlastně mu ve stoje sluhali, důplavdovali.
Což byla zase otázka toho, proč odvolávají ministra,
kterého si taky nesmírně váží a provází ho potléskem?
Kte změně na poměrně klíčovém postu,
ve vládě dochází v době
proti ofensivím ukraínské, na to
to může mít nějaký vliv podle vás,
že se střídá šef ministerstva obrany?
Myslím, že ne, protože ministerstvo obrany
je jenom tím logistickým centrem pro armádu.
A jak říkám, ty nákupy a tak dále v podstatě
tých technikáli je řídí spíše náměstci,
než samotný minister.
A co se týče vědnávání, tak se zdá,
že pan Umerov, který nahradí pana Rezniková,
není horším vědnávačem, než byl pana Reznikov.
A co se týče proti ofensivy, tak tam má hlavní slovo
generalní štáp a ozbrohné síly Ukrajny.
Vy jste to jméno už vyškla?
Kdo nahradí Oleksii Rezniková ve funkci
ministra obrany, tak už to zaznělo růstem Umerov.
Kdo to je?
Co je na něm zajímavé, je to krymský tatar a muslin.
A komentátor, když o něm mluví,
z jednej strany jenutno říct,
že všichni antykorupční aktivisté o něm pějí chvály,
to znamená, že mu důvěřují v této oblasti.
On není tak znám mezi obyčejnými lidmi
nebo i mezi žurnalisti, je to spíše vědnávač z kuluáru.
Je zajímavé, jak jsem řekla, že je to krymský tatar
a muslin právě kvůli tomu,
že Ukrajina potřebuje mít jako spojence turecko, dejme tomu.
A právě pan Umerov má dobre vztahy,
zná osobně prezidenta turecka,
zná jeho pravou ruku,
učasnil se jednání v turecku a...
Omí turecky?
No samozřejmě, protože krymská tatarština
je velmi podobná turečtina,
takže všichni krymský tataré se domluví.
A druhá věc je,
že v turecku je obrovská diaspora krymských tatarů.
Takže právě s tureckému mají krymský tatar,
dlouhodobé a velmi dobré vztahy.

A pan Umerov právě byl jedním z těch,
kdo vědňával výměnu zajadcu,
výměnu především krymských tatarů,
kteří byly zajatí,
nebo zatčení,
nebo zajatí na krymu.
Ale také dejme tomu právě vojáku Azovu,
pamatujeme si,
jak jejich velitele byly ruskou federací,
jako vlastně,
že ruská federace je vydala turecku,
a teprve turecko je pak vydalo ukrajně.
A pan Umerov má také celkem dobré vztahy
ze saudskou arábí,
takže může to být takový klíč právě
k těm muslimským zemím a tak dále.
O něm se,
jak jsem říkala,
jinak moc nemluvílo a nevědílo,
ale neví se o něm nic špatného.
Zatím o něm ještě nikdo neřek,
křivé slovo.
Žádné vejce a bundy.
Ale jak jeho jméno Zelenckého napadlo?
On dosud byl šefem
fondu státního majetku.
Ano.
Tak proč zrovna by měl být ministrem obrany?
To některým vojákom především
nedává úplně smysel,
proč tento člověk by měl být
ale pravdou je,
že ministrem obrany má být prostě manager.
On nemusí mít žádné vojenské zkušenosti.
Evidentně mu prezident Zelencký
nebo se spekuluje zase v ukraínských medích
o tom, že spíše muduvěřuje
Zelenckého pravá ruka Andry Jermak.
To je všechny kardinál dnes na Ukraíně
a tím pádem muduvěřuje i prezident Zelencký.
V ukraínských medích se objevila informace
z kuluáru,
že v toto rozhodnutí je stare tak asi 10 dní.
Je to velmi čerstvé.

Já odsituje zase dý ekonomist podle měj,
ale neměl být Rustem Umarov
tím prvním, který napadl
Volody Miraza Zelenckého,
že to je kompromisní volba.
Mluví se o nějakou kompromisní volbě,
jak jsem říkala,
prvním ještě skoro před rokem
byl pan Budanov,
tohle má šef vojenské rozvědky.
A pak se vyskytovali ještě dvajména.
Myslím, že to byl minister infrastruktury
a ještě o jednom jménu,
já jsem teď už při zapomněla,
o kom jsem mluvilo,
se kterými už prezident Zelencký dokonce jednal,
ale nakonec ta jedná ní nedopadla.
Budanova, rozumím tomu,
to jste sama vysvětlila,
proč nakonec to nemůže být on na druhou stranu
kompromisní volba?
Tak to slovní spojení ve mě
vyvolává otázky,
zdá to nakonec
není jen volba Volody Miraza Zelenckého,
ale zase u vnitř vlády,
mezi jeho poraci vedou nějaké spory.
Spíš bych řekla,
že Volody Mirza Zelencký
také musí brát ohlet na to,
aby to nebyla volba,
která by příliš
neseděla opozyci,
protože po roce a půl už vidíme,
že v té ukrajinské společnosti
se vlastně ten opozyční život
trochu začíná objevovat,
takže možná,
že to je spíše kompromisní volba
taková, aby neurazila nikogo.
Myslíte, že zahájí nějaké šerší vyšetřování
v právě těch korupčních skandálu,
které se děli za vlády reznikov?
Vyšetřování probíhají.

Vyšetřování probíhají a těch káuzí
je opravdu strašná spousta,
netíkají se jenom ministerstva obrany.
Vlastně, když začne válka
a je takový to stav,
tak je skoro nemožné,
aby se na něm nechtěli
přežít spousta lidí,
a když jste spomínal,
dejme tomu právě tej odvodová centra,
tak to není všechno korupce,
jenom těch ustodníků,
kteří sedí v těch odvodových center.
Ale je to korupce,
dejme tomu lékařů,
a nebo i různých
biznismenů, kteří
falšují různé doklady a tak dále.
To znamená, že těchto káuz
je celá žada, a ty se vyšetřují.
Neustále se objevují informace
o tom, že to vyšetřuje policie,
vyšetřuje to nabů
a některé jsou už
u soudu a podobně.
Je to centra fenomén,
který se objevujete prvé až
v poslední době,
že ukrajíci už třeba nechtějí
tolik rukovat do armády.
Spíš bych to řekla jinak,
když začala velká válka
nebo invazé,
tak těch lidí,
kteří se sami přihlásili,
byla celá žada.
Já sama jsem mluvil z několika lidmi,
kteří vystáli v frontu
celý den, aby je odvedli.
Na ten odvod nebyla potřeba.
Ale ta válka trvá rok a půl.
My neznáme číslo objetí,
ale víme, že číslo objetí je obrovské.
A to číslo objetí

ještě musíme vynásobit minimálně 3
a dá nám to číslo zraněných,
kteří se už nevrátí na to frontu.
A pak nekaždý je velmi odvážný,
takže to se netíká toho,
že by dneska poroce a půl
a tak dále bylo méně těch,
kteří chtějí, ale ty,
kteří se nechtěli zapojit do války,
tak si snažili z Ukrajiny
věd a nebo zařítit si to tak,
aby ty dokumenty dostali,
aby nebyli odvedení.
A těch je taky celá řada,
jsou to samozřejmě tisíce osob.
Třeba v předešlém se objevila
informace od ministra školství,
že v roce 2022
bylo studentů,
myslím, že se týkalo teda mužů,
25 tisíc.
A během roku se počet studentů
vysokých škol svojnásoby,
155 tisíc. To znamená,
spousta lidí začala studovat
takzvaně, aby nemusela být
odvedená, protože studentů
se mobilizace netýkala,
takže teď se připravuje zákon
a jiné podmínky v tom smyslu,
že tě, kteří už mají po třicíce
a dělají si druhou nebo třetí
vysokou školu, tak budou vyníati
z toho to pravidla
nemobilizovat studenty a tak dále.
Takže spousta lidí samozřejmě
se snaží vyhnout od vodu a válce.
Když jste se potrbuje
nových pithodov
a jiné formaty zajímadí
jak s výzkou,
tak je s suspilsom v ciló.
Reznikov byl od začátku války
jednou z nejmíraznějších osobností

kěva na mezinárodní scéně.
Média obsala o tom,
že Oleksii Reznikov by se měl
stát novým ukraïnským
velvelslancem ve Vlké Británii.
Jakšel byli poprosit do ruči
jinšejkej z projektů,
šestistému dnů
od invaze
Loniv Unoru,
Ruské na Ukrajinu.
Umerov je člověkem
jiné generace, jiného prostředí.
On má
kredit, co by člověk,
který dokáže se bránit korupci.
A s jakými plán nový
logistický mozek
ukraïnské armády Rustem Umerov
vstupuje na ministerstvo obrany?
Zatím nevíme,
co se stane,
ale samozřejmě
lidé kritičtí k Zelenskému
a k vládě ukraïnské
poukazují na to,
že bude velmi důležité
nekdo přišel na ministerské křeslov.
Pan Umerov může
být člověk s výbornou pověstí,
ale jaký tým
si přivede sebou
a zda si vůbec přivede sebou tým,
a nemohu bude ten tým
z kanceláře prezidenta.
A nebo tam zůstanou ti náměstci, kteří...
To je právě ten tým dosazený, protože...
Obměněný v poslední době často?
No, v pářich bylo obměněných,
protože jeden z náměstku už
byl zatčen právě za
věci spojené, nebo za svojou činnost spojenou
z korupcí, ale
i o panu Reznikovovy se říkalo,

že vlastně jeho náměstci a celý ten tým
byl dosazen, že to nebyli lidé,
které si přivedil on sám.
To je taková otázka zda,
samozřejmě jako minister obrany,
nesezáně politickou odpovědnost,
ale pakli, že je pravdou to,
že mu ten tým byl dosazen
a nebyl to jeho výběr, tak je to už trochu
jená záležitost pochopit.
Takže tady uvidíme, co pan Umerov
zde asi přivede svůj tým a jak
ten tým bude pracovat.
A první mezinárodní jednání, kterého čeká,
to je Ramštajnský formát 19.
Září to těžta
obraná kontaktní skupina
u krajine.
Je důležitá pro ukrajinu.
Je obrovský důležitát,
přes Ramštajnské dohadují právě
ty dodávky, takže samozřejmě.
Takže to je první možnost ukázat
jakého nového ministra obrany.
Ukrajina má jakého si,
vybrala moc díky, že jsme to mohli
společně tady probrat.
Také, děkuju.
Tohle už je všechno z Vinohradské 12.
z pravodejského podkástu
dnes s ukrajinistkou
Lenkou Výchovou
bavili jsme se o výměně
ukrajinského ministra obrany.
Proč k tomu došlo?
A co to znamená?
Naše další epizody
najdete na webu irozhlas.cz
to určitě víte.
Vinohradská 12.
celá přepsaná do textové podoby
tam vychází každý všední den
vše stráno.
A to vždy krátce po půlnoci.

Naslešenou zítra.